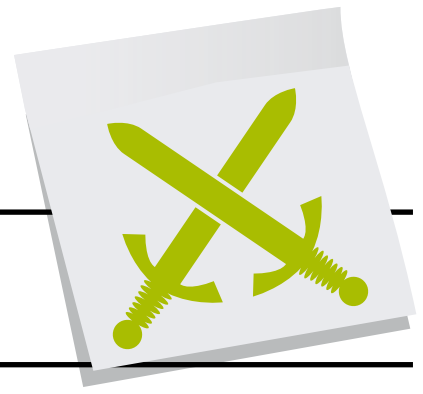

De rechters zijn gescheiden

 www.rechtvoorjou.nl

Hoofdstuk 3.0 Wat is een democratische rechtsstaat?

Maak de volgende oefeningen met behulp van de informatie op de website*.

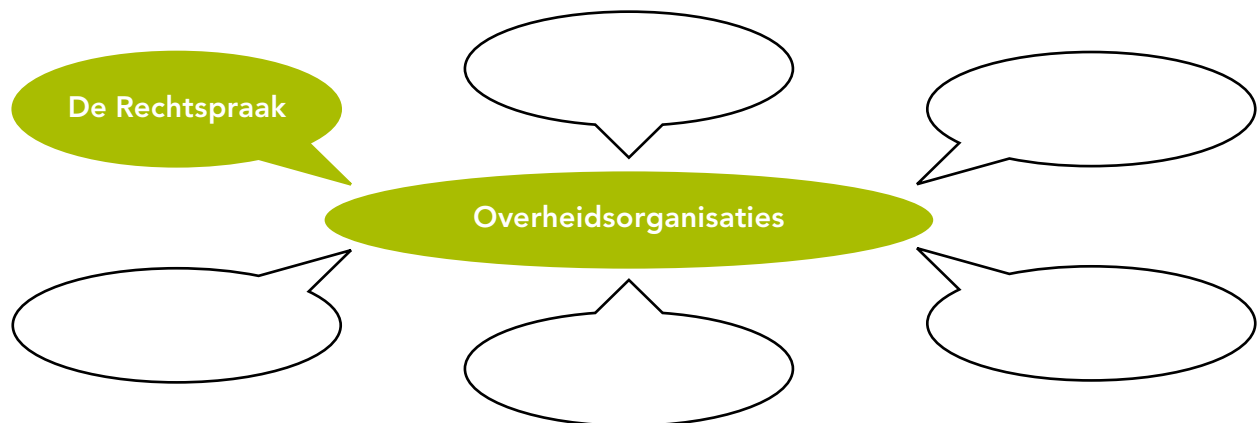
Naam Leerling: ..... Klas: .....

3.0 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. In een democratie bepalen burgers zelf wie het land mag besturen. Iedereen boven de 18 jaar mag daarover meestemmen.		
b. In een rechtsstaat kan iedereen die het ergens niet mee eens is aan de rechter vragen om een onpartijdig oordeel.		
c. In een rechtsstaat moeten niet alleen burgers maar ook overheidsorganisaties zich aan regels en wetten houden.		

3.1 Maak de onderstaande zin volledig.

De overheid is een verzamelnaam voor .....

3.1 Vul zes verschillende overheidsorganisaties in. Eentje is er al ingevuld.

3.1 Welke van de bovenstaande zes organisaties heeft een bijzondere plek binnen de overheid?

.....

3.1 Omcirkel twee van de onderstaande woorden die deze overheidsorganisatie bijzonder maken:

| bevooroordeeld | onafhankelijkheid | onpartijdigheid | oneerlijk |

3.2 Er zijn drie verschillende overheidstaken. Vul de juiste overheidsorganisaties en hun taken in.

De Overheid

De wetgevende macht is:

.....

.....

Taak: .....

De uitvoerende macht is:

.....

.....

Taak: .....

De rechtsprekende macht is:

.....

.....

.....

Taak: .....

3.2 De rechtspraak is gescheiden van de twee andere overheidstaken. Dat is belangrijk in een rechtsstaat want:

3.2 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. Rechters oordelen en beslissen dan eerder in het voordeel van de overheid.		
b. Rechters kunnen dan zonder bemoeienis van de overheid hun werk doen.		
c. Burgers moeten er op kunnen vertrouwen dat de rechtspraak onpartijdig is.		
d. Anders krijgt de rechtspraak teveel macht over de burgers in het land.		

3.2 Rechters hebben een aparte positie binnen de overheid. Ze zijn onafhankelijk en dat is maar goed ook. Dit kun je zien aan...

(Aankruisen. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

	De overheid kan rechters niet ontslaan als zij het oneens is met een beslissing.
	De politie en de rechters werken samen binnen de rechtsprekende macht.
	De minister van Justitie heeft de macht over de rechtspraak in ons land.
	Niemand kan en mag rechters vertellen hoe ze moeten oordelen in een rechtszaak.
	Rechters worden voor het leven benoemd en mogen werken tot zij 70 jaar oud zijn.

Over alles kun je rechtspreken

 www.rechtvoorjou.nl

Hoofdstuk 5.0 Welke soorten recht zijn er?

Maak de volgende oefeningen met behulp van de informatie op de website*.

Naam Leerling: ..... Klas: .....

5.0 Maak de onderstaande zin volledig. Er zijn drie verschillende soorten recht.

Noem drie soorten recht: .....

5.0 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. Strafrecht gaat over dingen die je niet mag doen. Dit staat in het wetboek van Strafrecht en andere wetten.		
b. Omdat het gaat om recht tussen burgers of bedrijven onderling wordt civiel recht ook wel burgerlijk recht genoemd.		
c. In het bestuursrecht is geregeld hoe de overheid en burgers met elkaar moeten omgaan.		

5.1, 5.2, 5.3 Elk soort recht heeft bepaalde wetten en regelgeving. Waar staat welke wetsregel? Zet de letters op de juiste plaats.

Strafrecht	Opiumwet (A)	Het is verboden om opzettelijk gevaar op de wegen te veroorzaken.	
	Wetboek van Strafrecht (B)	Doodslag wordt bestraft met maximaal 15 jaar gevangenisstraf.	
	Wegenverkeerswet (C)	Het is verboden drugs binnen en buiten het land te brengen.	
Civil recht	Arbeidsrecht (D)	Om te mogen trouwen moet je minstens 18 jaar oud zijn.	
	Familierecht (E)	Een huurovereenkomst kan voor een bepaalde tijd afgesloten worden.	
	Huurrecht (F)	Dat iemand zwanger is mag geen reden zijn voor ontslag.	
Bestuursrecht	Vreemdelingenrecht (G)	Iedereen moet proberen te voorkomen dat de bodem vervuild wordt.	
	Milieurecht (H)	Toegang tot Nederland zonder het bezit van een geldig paspoort wordt geweigerd.	
	Belastingrecht (I)	Op verkoop van sigaretten en alcohol wordt accijnsbelasting geheven.	

5.1, 5.2, 5.3 Je ziet hier verschillende partijen bij de rechtbank tegenover elkaar staan. Schrijf op de stippellijn om welk soort recht het gaat. Strafrecht, civiel recht (burgerlijk recht), bestuursrecht.

De officier van justitie >>	<< De verdachte
.....	
Burgers of Bedrijven >>	<< Burgers of Bedrijven
.....	
Burgers of Bedrijven >>	<< De Overheid
.....	

5.1, 5.2, 5.3 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. In een burgerlijke rechtszaak vraagt de officier van justitie om een passende straf.		
b. De bestuursrechter behandelt conflicten die burgers of bedrijven hebben met de overheid.		
c. Familierecht, arbeidsrecht en huurrecht zijn onderdelen van het civiele recht (burgerlijk recht).		
d. De officier van justitie is geen aanklager bij civiele (burgerlijke) en bestuurlijke rechtszaken.		
e. Alleen binnen het strafrecht worden door rechters daders van misdrijven en overtredingen veroordeeld tot een straf.		

7.0 De volgende zaken staan op de website vermeld. Welk rechtsgebied regelt deze zaken? Het strafrecht, het civiele recht of het bestuursrecht? Vul in.

7.1 Vera: "Ik heb gespijbeld".	
7.2 Eline: "Mijn ouders gaan scheiden".	
7.3 Abdel: "Ik word ontslagen".	
7.4 Zeger: "Ik moet naar HALT".	
7.5 Pieter: "Ik word verdacht".	
7.6 Fátima: "Ik word onder toezicht gesteld".	
7.7 Marry: "Ik wil een andere naam".	
7.8 James: "Ik wil in Nederland blijven".	

De bronnen van de rechter

 www.rechtvoorjou.nl

Hoofdstuk 2.0 Wat is rechtspraak?

Maak de volgende oefeningen met behulp van de informatie op de website*.

Naam Leerling: ..... Klas: .....

2.0 Maak de onderstaande zin volledig.

Rechtspraak is de verzamelnaam voor .....

2.0 Vul de vijf bronnen van recht in. Eentje is er al ingevuld.

Wetten

2.0 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. De rechter moet zich bij een uitspraak houden aan het Nederlandse recht.		
b. Met internationale verdragen hoeft een rechter geen rekening te houden.		
c. Alleen het wetboek van strafrecht is voor de rechter een bron waaruit hij rechtspreekt.		
d. Een rechter houdt bij rechtspreken geen rekening met bepaalde gewoontes en gebruiken van mensen.		
e. Rechters gebruiken in rechtszaken ook eerdere uitspraken van andere rechters om recht te spreken.		
f. In de grondwet staan algemene regels over de manier waarop mensen met elkaar om moeten gaan.		

2.0 Zet de juiste namen van de bronnen van recht achter de volgende omschrijvingen.

De belangrijkste wet van het land. Hierin staan algemene basisregels over de manier waarop mensen met elkaar om zouden moeten gaan.	
De manieren waarop mensen het normaal vinden om met elkaar om te gaan. Ze kunnen verschillen per beroepsgroep of per regio.	
Geschreven regels over bijvoorbeeld kopen, huren, werken en regels over welke straffen er voor misdrijven en overtredingen kunnen worden gegeven.	
Afspraken die verschillende landen met elkaar maken. Europese regels gelden namelijk ook in Nederland, want Nederland hoort bij de Europese Unie.	
Een verzameling van allerlei uitspraken in vergelijkbare zaken die rechters eerder hebben gedaan.	

2.0 Welke zinnen zijn juist?

(Aankruisen. Er zijn meerdere zinnen juist.)

☐	In de grondwet staat dat je in Nederland niet mag discrimineren.
☐	De regels in internationale verdragen gaan vòòr de regels van het land.
☐	Jurisprudentie is een verzameling eerder gedane uitspraken van rechters.
☐	Gewoonten en gebruiken zijn overal hetzelfde bij de mensen in ons land.
☐	Verordeningen zijn een soort lokale wetgeving van de gemeente en provincie.

2.0 Stel, je moet in de onderstaande situaties oordelen. Welke bronnen zou jij raadplegen om een beslissing te kunnen nemen? Gebruik de stippellijn.

1. Tijdens het bordspel Monopoly ontstaat er onenigheid onder de spelers over de juiste hoeveelheid te betalen speelgeld.

.....
.....

2. Iemand weigert een mobiele telefoon uit te zetten in de klas tijdens het maken van een examentoets.

.....
.....

3. Na het opzeggen van een abonnement op een tijdschrift ontvangt iemand een brief dat de opzegging te laat is binnengekomen en het abonnement wordt verlengd.

.....
.....

Hoofdstuk 5.0 Hoofdrospelers bij een strafrechtszaak

Maak de volgende oefeningen met behulp van de informatie op de website*.

Naam Leerling: ..... Klas: .....

5.0, 5.1 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. Als je nog geen 12 jaar oud bent kun je nooit door een strafrechter worden veroordeeld.		
b. Het speciale jeugdstrafrecht geldt voor jongeren van 12 tot en met 16 jaar oud.		
c. In het Wetboek van Strafrecht staan allerlei dingen die je niet mag doen en de straf die er bij hoort.		

5.0, 5.5 Zet de hoofdrospelers in een strafzaak uit de derde kolom in de eerste kolom op de juiste plaats.

	Gastheer tijdens de rechtszitting	de verdachte
	Beoordeelt of iemand strafbaar is	de advocaat
	Beveiliger/bewaker tijdens de zitting	de bode
	Heeft iets gezien of gehoord	de strafrechter
	Raadgever en verdediger	de deskundige
	Mogelijke dader van een strafbaar feit	de parketpolitie
	Legt de zaak voor aan de rechter	de getuige
	Specialist op een bepaald gebied	OM / officier van justitie
	Opsporing en vervolging criminaliteit	de griffier
	Secretaris van de rechtbank	OM / officier van justitie
	Betrokkenen en geïnteresseerden	het publiek

5.0, 5.5 De rechtsprekende macht beoordeelt of iemand strafbaar is of vrij wordt gesproken. Omcirkel de rechtsprekende macht.

| officier van justitie | rechters | griffier | verdachte en advocaat |

5.5 Zijn de volgende zinnen goed of fout?	Goed	Fout
a. Een officier van justitie beslist welke straf iemand krijgt.		
b. Rechters zijn de enigen die mogen oordelen en beslissen in een rechtszaak.		
c. Een advocaat geeft raad en verdedigt iemand die verdacht wordt.		

7.5 Zet de letters van de begrippen in de tweede kolom op de juiste plaats.

Het pleidooi (A)		Officier van justitie leest de aanklacht voor.
Laatste woord (B)		Reactie van de advocaat op wat de officier van justitie zegt.
Dupliek (C)		Oordeel en beslissing van de rechter aan het einde van de rechtszitting.
Spreekrecht van het slachtoffer (F)		Reactie van de officier van justitie op wat de advocaat zegt.
De tenlastelegging (E)		Advocaat vertelt wat er volgens hem/haar is gebeurd.
Het requisitoir (D)		Het slachtoffer krijgt de gelegenheid iets te zeggen.
Repliek (G)		Tenslotte vraagt de rechter altijd of de verdachte nog iets te zeggen heeft.
Uitspraak (H)		Officier van justitie vertelt wat hij/zij vindt van de hele zaak.

7.5 Iedereen krijgt (van de rechter) tijdens een strafrechtzitting het woord. In welke juiste volgorde gebeurt dit? Zet de begrippen uit de eerste kolom in de tweede kolom en dan in de juiste volgorde. Het eerste en het laatste begrip zijn al ingevuld.

Het pleidooi	De tenlastelegging*
Laatste woord	
Dupliek	
Spreekrecht slachtoffer	
De tenlastelegging*	
Het requisitoir	
Repliek	
Uitspraak*	Uitspraak*

